

Användande av klassifikationen ICF – en genomgång av förekomst av ICF i högre utbildning

Jörgen Lundälv

Jörgen Lundälv, docent i socialt arbete, Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet, docent i trafikmedicin vid Institutionen för kirurgisk och perioperativ vetenskap, enheten för kirurgi, Umeå universitet. E-post: jorgen.lundalv@socwork.gu.se

Den här artikeln handlar om International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) och förekomsten av ICF i den högre utbildningen vid högskolor och universitet i olika vetenskapliga discipliner, särskilt socialt arbete. Artikeln diskuterar även vilka pedagogiska utmaningar som finns för att använda ICF i den högre utbildningen i framtiden. I översikten beskrivs förekomsten av ICF inom den högre utbildningen i olika länder sedan lanseringen av ICF fram till år 2013. Det torde också finnas betydande utmaningar i ett utbyte mellan forskare och praktiker att dela erfarenheterna med varandra. De samlade erfarenheterna av ICF är idag betydande.

This article is about the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) and the diffusion of educational experiences. The article also describe the educational challenges including the classification in higher education. There will also be significant challenges in a social exchange between researchers and practitioners and sharing experiences with each other.

Inledning

I början av 2000-talet antog världshälsoorganisationen WHO International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) (World Health Organisation, 2001). Snart två decennier har gått sedan ICF antogs. Något år senare diskuterades ICF av flera forskare i Sverige och diskussionen uppmärksammades i ett temanummer i Socialmedicinsk tidskrift (Socialmedicinsk tidskrift, 2002). I numret publicerades 13 artiklar som behandlade ICF. Sedan dess har antalet vetenskapliga artiklar som publicerats i internationella och nationella tidskrifter

ökat lavinartat. Sedan år 2003 finns en svensk översättning av ICF (Socialstyrelsen, 2015). Tidigare har även litteraturoversikter genomförts med olika fokus (Cerniauskaite et al, 2011). Publiceringspanoramat om ICF är brett och omfattar många skilda områden av forskare inom flera olika fält. Syftet med rubricerad undersökning är att studera hur ICF är representerad i högre utbildning (universitet och högskolor) och hur ICF har kommit att användas i högre utbildning. Syftet med föreliggande studie är att göra en kunskapsöversikt specifikt vad forskningen säger om högre utbild-

ning (universitet och högskola) om ICF. Syftet preciseras till att gälla högre utbildning för professionsutövare inom vård och omsorg som ska arbeta med ICF. En avgränsning i studien är att fokus riktas på den högre utbildningen i socialt arbete. De preciserade frågeställningarna är: (1) Vad vet man idag om hur ICF används i högre utbildning inom professionsgruppen socionomer? (2) Hur kan forskningen om högre utbildning om ICF för professionsgruppen socionomer beskrivas? (3) Vilka perspektiv av högskoleutbildning behandlas i de publicerade artiklarna? Artikelns avslutas med en diskussion om vilka utmaningar och förslag på frågor för vidare forskning inom området.

Klassifikationen har beskrivits utifrån möjligheter, utveckling, gemensamt språk och en viktig utgångspunkt för rehabilitering. ICF har också beskrivits som ett socialpolitiskt verktyg, hjälpmedel för brukare, aktivitet, delaktighet o.s.v. (Socialmedicinsk tidskrift, 2002; Smart, 2005). ICF används också i olika läromedel där olika användningsområden exemplifieras (Pless och Granlund, 2012; Carlsson et al, 2016). Socialstyrelsen har även under senare tid utarbetat rapporter i ämnet (Socialstyrelsen, 2015; Socialstyrelsen, 2016a; Socialstyrelsen, 2016b).

Litteraturgenomgången i rubricerad studie ägde rum inom ramen för en högskolepedagogisk utbildning vid PIL-enheten (Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande), Göteborgs universitet (Lundälv, 2014).

Multidisciplinär kontext

I föreliggande artikel består den teoretiska kontexten av ICF (World Health Organisation, 2001). ICF har fått ett genomslag och spridning av forskare och det multidisciplinära perspektivet har betonats (Wiegand et al, 2012; Sunnerhagen Stibrant och Lundälv, 2013). Andra studier har visat på osäkerhet och rädslor över klassifikationens användning (Lundälv et al, 2015). Betydelsen av utbildning och utbildningsinsatser inom området har lyfts fram i olika studier (Peterson och Rosenthal, 2005a; Peterson och Rosenthal, 2005b; Peterson och Kosciulek, 2005; Pless och Granlund, 2012; Adolfsson och Simmeborn Fleischer, 2015; Bornbaum et al, 2015; Snyman et al, 2015; Nguyen et al, 2016). Forskarna Bechard et al (2010) konstaterar följande: "Increased use of the ICF in health professional education and training could significantly contribute to increased interdisciplinary success". Uttalandet framgår även i en annan studie av Escorpizo & Bemis-Dougherty (2013) som konstaterar att utbildning om ICF främst fokuserat på klassrumssituationer och klinisk undervisning. En amerikansk studie av Dijkers et al (2014) fokuserar ICF i ett bredare sammanhang med särskild uppmärksamhet på rehabilitering. Tidigare studier om högre utbildning i ICF för arbetsterapeuter konstaterar att de flesta erhållit utbildning på universitetsnivå (Allan et al, 2006; Pettersson et al, 2012). Malcolm Tight menar i boken *Researching Higher Education* (2012) att en angelägen fråga är att fokusera "teaching or lear-

Tabell 1. Kriterier vid databassökning; inklusionskriterier och exklusionskriterier

Inklusionskriterier	Exklusionskriterier
Vetenskapliga artiklar om högre utbildning om ICF	Artiklar inom området som inte fanns åtkomliga i fulltext genom databaserna
Artiklar som är publicerade på engelska	Artiklar som rör patienter, föreläsare från patient- och brukarorganisationer ingår inte i studien
Peer-review-bedömda	
Publiceringsperiod 1 januari 2004 - 1 september 2013	

ning initiatives that didn't work, and why" (s.63 Tight, 2012).

Metod och material

Studiens metodologiska utgångspunkt är litteraturstudier och metodik för systematiska litteraturoversikter inom forskningen (Forsberg och Wengström, 2008; Lundman och Hällgren-Graneheim, 2008; Bearman et al, 2012; Tight, 2012; Walsh et al, 2014). En databassökning i de vetenskapliga databaserna Medicarkivet, PubMed och Web of Science har skett utifrån sökorden ICF, utbildning respektive högre utbildning. För litteraturrenövringen av publiceringar om ICF inom den högre utbildningen utgör sökperioden åren 2004-2013. Totalt 29 vetenskapliga artiklar ingår i materialet (se Bilaga 1).

Resultat

En litteraturoversikt som genomförts fokuserade på utbildning i ICF på alla nivåer och behandlade även vilka utmaningar som den står inför i utbildningssammanhang (Moretti et al, 2012). Forskarna studerade totalt 67 artiklar som uppmärksammade utbild-

ning i ICF. En begränsning var dock att högre utbildning inte närmare preciserades eller definierades. En slutsats var att ICF användes som ett verktyg för teorianvändning, forskning och utbildningsprocess (Moretti et al, 2012).

Rubricerad studie visar att det under åren 2004-2013 har publicerats totalt 1458 internationella vetenskapliga publikationer som behandlar ICF ur olika perspektiv (Källa: databasen PubMed). Totalt 29 artiklar under perioden handlar om ICF och dess användning i högre utbildning. Resultatet visar att det varit föreläsarvis medicinska discipliner särskilt inom ämnet rehabiliteringsmedicin som ICF tagits emot och blivit föremål för såväl kliniska tillämpningar, utbildningsinslag och forskning. Kunskapsöversikten visar att socialt arbete och social omsorg är ett professionsområde som inte behandlats i någon större grad när det handlar om högre utbildning. Ett resultat av undersökningen visade att de studerade artiklarna behandlat fyra olika teman gällande högre utbildning om ICF:

Tema 1: Högstutbildning om ICF (inkluderar såväl grundutbildning

som forskarutbildning på högskolenivå).

Tema 2: Teoretiska perspektiv om ICF och funktionshinder.

Tema 3: Etik och etiska problem/dilemman, mänskliga rättigheter vid ICF-användning.

Tema 4: ICF och användning i samhället (klinisk praktik).

Tema 2, 3 och 4 kan tillsammans utgöra sådant innehåll som har att göra med olika aspekter av ICF som kursinnehåll i den högre utbildningen det vill säga i högskoleutbildningen.

Det första temat handlar om högre utbildning om ICF som klassifikation. Ett exempel på temat beskrivs i en artikel av Ajovalasit et al, 2012. Studien som fokuserade på kurser inom ICF-området under åren 2007-2009 riktades till forskare och forskarstudierande. Utbildningen omfattade kunskaper i ICF, etik och mänskliga rättigheter. I detta tema behandlades olika motiv till varför högskoleutbildning om ICF är viktig. Den högre utbildningen genomfördes med varierande didaktiska instrument som innehöll föreläsningar, fallstudier o.s.v. Flera andra artiklar demonstrerade också att den högre utbildningen i ICF innehöll olika högskolepedagogiska moment (Allan et al, 2006; Reed et al, 2008; Skarakis-Doyle och Doyle, 2008; Gutenbrunner et al, 2010; Jones, 2011).

Det andra temat som framträder i materialet utgörs av olika teoretiska perspektiv på funktionshinder och ICF. Detta är delar av kursinnehåll i den högre utbildningen (högskoleutbildningen). Bland annat har ICF

betraktats som en vidareutveckling av en medicinsk modell och en social modell av funktionshinder (Maxwell et al 2012). ICF har i en annan studie betraktats som en biopsykosocial modell och varit en utgångspunkt för forskarutbildning (Skarakis-Doyle och Doyle, 2008). Det biopsykosociala perspektivet är det som dominerar när det handlar om synen på ICF. Ett annat teoretiskt perspektiv som har behandlats i litteraturen utifrån ICF handlar om individens kapacitet den så kallade capabilities-modellen som behandlats av den amerikanske forskaren Saleeby (2007). I de studerade artiklarna har såväl delaktighetsperspektivet som kapacitetsperspektivet även belysts i flera studier (Reed et al, 2008).

Ett tredje tema som framträder vid en genomgång av artiklarna handlar om etik och etiska problem/dilemman och mänskliga rättigheter. Två artiklar har behandlat etiken och implikationer på ICF (Peterson och Threats, 2005; Ajovalasit et al, 2012). I en artikel av Ajovalasit et al (2012) redogörs för en kurs i högre utbildning som var fokuserad på ICF, etik och mänskliga rättigheter.

Slutligen, ett fjärde tema som återfanns i artiklarna utgjordes av en beskrivning av ICF inom den kliniska praktiken (Reed et al, 2008). I en annan amerikansk studie av Howard et al (2008) beskrivs ICF utifrån att det är viktigt att medborgare får information och utbildning om klassifikationen och dess betydelse i samhället. En rekommendation som forskarna gör i denna artikel är att man vill att den vidare forskningen fokuserar på att

personer med funktionsnedsättningar är delaktiga i utvecklingen och användandet av ICF i framtiden.

De utbildningsvetenskapliga kännemärken som framkommer i genomgången av artiklarna är att det främst handlar om utbildningsbeskrivningar om högre utbildning och av ICF på en högre samhällsnivå det vill säga utifrån en makronivå. De olika utbildningsprocesser som beskrivs i artiklarna handlar främst om vilken betydelse som ICF har och hur man kan utbilda om ICF i högre utbildning.

Diskussion och slutsats

Undersökningen har visat att det finns ett stort antal vetenskapliga studier som använt ICF samtidigt som utbildningsmässiga insatser varit begränsade. Ett huvudresultat i undersökningen är att ämnet socialt arbete har varit sparsamt skildrat i artiklarna som behandlat specifikt den högre utbildningens betydelse och roll för ICF och användningen i praktiken. Utbildningen i socialt arbete nämns inte i någon större utsträckning då utbildning om ICF diskuteras. Att professionsområdet socialt arbete är belyst sparsamt skulle kunna motivera exempelvis socionomer (socialarbetare) att i framtiden efterfråga kunskap och kännedom om klassifikationen. Med tanke på att ICF även är ett multidisciplinärt ”språk” är det anmärkningsvärt att uppmärksamheten inte har ägnats mer åt socialt arbete och användningen inom detta professionsområde. I en artikel publicerad år 2013 (Fresk et al, 2013) påpekas att ICF som verktyg i arbetet med att be-

skriva aktivitetsbegränsning vid sjukskrivning upplevs som positivt hos läkare och handläggare vid Försäkringskassan. Vid Försäkringskassan arbetar flera olika professionsutövare däribland socionomer. Emellertid har deras utbildningsbehov i ICF inte beskrivits i litteraturen. Inom ämnet rehabilitering och rehabiliteringsmedicin har högre utbildning om ICF haft en stor betydelse. Under senare år har ICF också använts i den högre utbildningen även i andra ämnen.

Rubricerad undersökning visar på flera intressanta resultat bland annat att det framträder fyra teman som använts i utbildningen i ICF och som framträder i de studerade artiklarna. Ett första tema handlade om betydelsen av högskoleutbildning om klassifikationen och dess innehåll. Ett andra tema bestod av teoretiska perspektiv om ICF och funktionshinder. Ett tredje tema behandlade etiska frågor och mänskliga rättigheter medan det sista och fjärde temat handlade om användningen av ICF i samhället (klinisk praktik). Dessa fyra teman skulle kunna användas också i den högre utbildningen i socialt arbete när ICF införs som moment.

En slutsats från en annan studie visar att det är viktigt att yrkesverksamma ges möjlighet till högre utbildning om ICF inom alla discipliner (Ajovlasit et al, 2012). Kunskapsbidraget med föreliggande översikt är att kunna diskutera några likheter och skillnader i den högre utbildningen om ICF. Artiklarna har publicerats främst i medicinska tidskrifter med inriktning på rehabilitering. Detta resultat sammanfaller med en systematisk lit-

teraturstudie som genomförts under senare år av Moretti et al, 2012.

En högskolepedagogisk utmaning i framtiden vore att ifrågasätta och ompröva de utbildningsinsatser som görs och kommer att göras i den högre utbildningen om ICF. Hur kommer exempelvis utbildningen om ICF att kunna inkluderas i Socionomprogrammen i Sverige men också internationellt i ämnet socialt arbete? I Sverige men också i andra länder har de multidisciplinära inslagen och erfarenheterna i ämnet rehabiliteringsmedicin visat på möjligheter och framgång. Vad kan ämnet socialt arbete lära sig av rehabiliteringsmedicin när det handlar om användning av ICF i praktiken och inom den högre utbildningen?

Referenser

- Adolfsson M, Simmeborn Fleischer A. Applying the ICF to identify requirements for students with Asperger syndrome in higher education. *Developmental Neurorehabilitation*, 2015 Jun;18(3):190-202. <http://dx.doi.org/10.3109/17518423.2013.819947>
- Ajovalasit D, Cerniauskaite M, Aluas M, Alves I, Bosisio F L, Griffio G, Leonardi M, Pessina A. Multidisciplinary research network on health and disability training on the International Classification of Functioning, Disability and Health, Ethics, and Human Rights. *American Journal of Physical Medicine Rehabilitation*, 2012 Feb;91(13 Suppl 1):S168-72. doi: 10.1097/PHM.0b013e31823d54a1
- Allan CM, Campbell WN, Gupta CA, Stephenson FF, Campbell KE. A conceptual model for interprofessional education: the international classification of functioning, disability and health (ICF). *Journal of Interprofessional Care*, 2006 Jun;20(3):235-45. doi: 10.1080/13561820600718139
- Bearman M, Smith C D, Carbone A, Slade S, Baik C, Hughes-Warrington M, Neumann D L. Systematic review methodology in higher education. *Higher Education Research & Development* 2012;31(5):625-640. <http://dx.doi.org/10.1080/07294360.2012.702735>
- Bechard DJ, Day A.M.B, Dufour SP, Dzioba A, McCabe C, Rasmussen, S, M Doyle, P,C. How Medical Students Conceptualize Disability: Implications for Interprofessional Practice and Education. *Journal of Research in Interprofessional Practice and Education*, 2010;1:2. doi: <http://dx.doi.org/10.22230/jripe.2010v1n2a10>
- Bornbaum C C, Daym A, M, B, Izaryk K, Morrison S J, Ravenek M J, Sleeth L E, Skarakis-Doyle E. Exploring use of the ICF in health education. *Disability and Rehabilitation*, 2015;37(2):179-86. doi: 10.3109/09638288.2014.910558
- Carlsson T, Nilsson A, Aljurén B, Gehandler L. Social dokumentation i handläggning och genomförande: med värdegrund och ICF. 1 uppl. Stockholm: Gothia utbildning, 2016.
- Cerniauskaite M, Quintas R, Boldt C et al. Systematic literature review on ICF from 2001 to 2009: its use, implementation and operationalisation. *Disability Rehabilitation*, 2011;33(4):281-309. doi: 10.3109/09638288.2010.529235
- Dijkers MP, Hart T, Tsaousides T, Whyte J, Zanca, JM. Treatment taxonomy for rehabilitation: past, present, and prospects. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 2014 Jan;95(1 Suppl):S6-S16. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.apmr.2013.03.032>
- Escorpizo R, Bemis-Dougherty A. Introduction to Special Issue: A Review of the International Classification of Functioning, Disability and Health and Physical Therapy over the Years. *Physiotherapy Research International*. 2013 Dec 20(4):200-209. DOI: 10.1002/pri.1578
- Forsberg C, Wengström Y. Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning. Stockholm: Natur och Kultur, 2008.
- Fresk M, Arrelöv B, Skånér Y, Backlund L, Nilsson G. ICF-verktyg bra för att beskriva aktivitetsbegränsning vid sjukskrivning. *Läkartidningen* 2013;110:1-3.
- Gutenbrunner C, Schiller J, Schwarze M, Fischer V, Paulmann V, Haller H, Kuther G. Hanno-

- ver model for the implementation of physical and rehabilitation medicine teaching in undergraduate medical training. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 2010;42:206-213. doi: 10.2340/16501977-0513.
- Hollonweger J. Development of an ICF-based eligibility procedure for education in Switzerland. *BMC Public Health* 2011 May 31;11 Suppl 4:S7. doi.org/10.1186/1471-2458-11-S4-S7
- Howard D, Nieuwenhuijsen ER, Saleeby P. Health promotion and education: Application of the ICF in the US and Canada using an ecological perspective. *Disability and Rehabilitation* 2008;30(12-13):942-954. doi: 10.1080/09638280701800483
- Höjjer B. Håller metodkvaliteten på att utarmas? Medicin- och kommunikationsforskningens metoder och metodologi. Artikel. FSMKs symposium, 2004.
- Jones LE. Introducing the ICF: the development of an online resource to support learning, teaching and curriculum design. *Physiotherapy* 2011 Mar;97(1):55-8. doi: 10.1016/j.physio.2010.10.001
- Lundman B., & Hällgren-Graneheim U. Kvalitativ innehållsanalys. I M. Granskär, & B. Höglund-Nielsen (Red.). Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård. Lund: Studentlitteratur, 2008.
- Lundälv J. Högre utbildning om en internationell nomenklatur – the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) – en kunskapsöversikt. Rapport. HPE401, Litteraturstudier i högskolepedagogik. Göteborgs universitet: Institutionen för socialt arbete, 2014.
- Lundälv J, Törnbohm M, Larsson P-O, Sunnerhagen K S. Awareness and the Arguments for and against the International Classification of Functioning, Disability and Health among Representatives of Disability Organisations. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2015;12:3293-3300. doi: 10.3390/ijerph120303293
- Maxwell G, Alves I, Granlund M. Participation and environmental aspects in education and the ICF and the ICF-CY: findings from a systematic literature review. *Developmental Neurorehabilitation*, 2012;15(1):63-78. doi: 10.3109/17518423.2011.633108
- Moretti M, Alves I, Maxwell G. A systematic literature review of the situation of the International Classification of Functioning, Disability and Health and the International Classification of Functioning, Disability and Health - Children and Youth version in education: a useful tool or a flight of fancy? *American Journal of Physical Medicine Rehabilitation*, 2012 Feb;91(13 Suppl 1):103-17. doi: 10.1097/PHM.0b013e31823d53b2
- Nguyen T, Fayed N, Gorter J W, MacDermid J. Enhancing international education and practice: Development and implementation of a new graduate-level course using the international classification of functioning, disability and health. *Journal of Interprofessional Care*, 2016;30(3):385-387. dx.doi.org/10.3109/13561820.2016.1139557
- Peterson DB, Kosciulek JF. Introduction to the Special Issue of Rehabilitation Education: The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). *Rehabilitation Education*, 2005;19(2-3):75-80.
- Peterson DB, Threats TT. Ethical and clinical implications of the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) in rehabilitation education. *Rehabilitation Education*, 2005;19(2-3):129-37.
- Peterson DB, Rosenthal DA. The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF): A Primer for Rehabilitation Educators. *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):81-94.
- Peterson DB, Rosenthal DA. The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) as an Allegory for History and Systems in Rehabilitation Education. *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):95-104.
- Pettersson I, Pettersson V, Frisk M. ICF from an occupational therapy perspective in adult care: an integrative literature review. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 2012 May;19(3):260-73.
- Pless M, Granlund M (Red.). *Handbok i att använda ICF och ICF-CY*. Lund: Studentlitteratur, 2011.

- Reed GM, Dilfer K, Bufka LF, Scherer MJ, Kotzé P, Tshivhase M, Stark SL. Three model curricula for teaching clinicians to use the ICF. *Disability Rehabilitation*, 2008;30(12-13):927-41. doi: 10.1080/09638280701800301.
- Saleeby PW. Applications of a capability approach to disability and the international classification of functioning, disability and health [ICF] in social work practice. *Journal of Social Work in Disability & Rehabilitation* 2007;6:217–232.
- Skarakis-Doyle E, Doyle PC. The ICF as a framework for interdisciplinary doctoral education in rehabilitation: Implications for speech-language pathology. *Journal of Interprofessional Care*, 2008;10:1-2:83-91. dx.doi.org/10.1080/14417040701771622
- Smart J. The Promise of the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). *Rehabilitation Education*, 2005;19(2-3):191-199.
- Snyman S, Von Pressnetin K, B, Clarke M. International Classification of Functioning, Disability and Health: Catalyst for interprofessional education and collaborative practice. *Journal of Interprofessional Care*, 2015;29(4):313-319. doi: 10.3109/13561820.2015.1004041
- Socialmedicinsk Tidskrift. Ny klassifikation av funktionstillstånd och funktionshinder – temanummer om ICF. *Socialmedicinsk Tidskrift. Ett socialt och socialmedicinskt forum*, 2002;79:e årg. häfte 6:481-572.
- Socialstyrelsen. Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa. Svensk version av International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Bokförlaget Bjurner och Bruno AB. 1:a upplagan. Socialstyrelsen, 2015.
- Socialstyrelsen. Äldres behov i centrum: behovsriktat och systematiskt arbetssätt med dokumentation av individens behov utifrån ICF. Stockholm: Socialstyrelsen, 2015.
- Socialstyrelsen. Individens behov i centrum: behovsriktat och systematiskt arbetssätt med dokumentation av individens behov utifrån ICF. Stockholm: Socialstyrelsen, 2016a.
- Socialstyrelsen. Hur kan ICF användas?: en manual för användning av Klassifikation av funktions- tillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF). Stockholm: Socialstyrelsen, 2016b.
- Sunnerhagen Stibrant K, Lundälv J. Disability Research from the Perspective of Rehabilitation Medicine: Using ICF as a Multi-Scientific Model and a Basic Structure. *International Journal of Physical Medicine & Rehabilitation*, 2013;1:5. doi: 10.4172/2329-9096.1000138
- Tight M. *Researching Higher Education*. Second Edition. Birkshire: Society for Research into Higher Education & Open University Press, 2012.
- Walsh E.S, Peterson J.J, Judkins D.Z. Searching for disability in electronic databases of published literature. *Disability and Health Journal*, 2014;7:114-118. doi: 10.1016/j.dhjo.2013.10.005.
- Wiegand NM, Belting J, Fekete C, Gutenbrunner C, Reinhardt JD. All Talk, No Action? The Global Diffusion and Clinical Implementation of the International Classification of Functioning, Disability and Health. *American Journal of Physical Medicine Rehabilitation*, 2012;91(7):550-560. doi: 10.1097/PHM.0b013e31825597e5
- World Health Organisation. *International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)*. Geneva: World Health Organisation (WHO), 2001.

Bilaga 1. Referenser om ICF

- Ajvalasit D, Cerniauskaite M, Aluas M, Alves I, Bosisio F L, Griffio G, Leonardi M, Pessina A. Multidisciplinary research network on health and disability training on the International Classification of Functioning, Disability and Health, Ethics, and Human Rights. *American Journal of Physical Medicine Rehabilitation* 2012 Feb;91(13 Suppl 1):S168-72. doi: 10.1097/PHM.0b013e31823d54a1
- Allan CM, Campbell WN, Guptill CA, Stephenson FF, Campbell KE. A conceptual model for interprofessional education: the international classification of functioning, disability and health (ICF). *Journal of Interprofessional Care* 2006 Jun;20(3):235-45. doi: 10.1080/13561820600718139

- Bechard DJ, Day A.M.B, Dufour SP, Dzioba A, McCabe C, Rasmussen S,M, Doyle P.C. How Medical Students Conceptualize Disability: Implications for Interprofessional Practice and Education. *Journal of Research in Interprofessional Practice and Education* 2010;1:2. doi: <http://dx.doi.org/10.22230/jripe.2010v1n2a10>
- Cahill M, O'Donnell M, Warren A, Taylor A, Gowan O. Enhancing interprofessional student practice through a case-based model. *Journal of Interprofessional Care* 2013 Jul;27(4):333-5. doi: 10.3109/13561820.2013.764514.
- Escorpizo R, Stucki G. Disability Evaluation, Social Security, and the International Classification of Functioning, Disability and Health. *The Time is Now*. American College of Occupational and Environmental Medicine, *JOEM* 2013;55(6):644-651. doi: 10.1097/JOM.0b013e318297ae47
- Francescutti C, Fusaro G, Leonardi M, Martinuzzi A, Sala M, Russo E, Frare M, Pradal M, Zampogna D, Cosentino A, Raggi A. Italian ICF training programs: describing and promoting human functioning and research. *Disability Rehabilitation* 2009;31 Suppl 1:S46-9. doi: 10.3109/09638280903317757.
- Geertzen J HB, Rommers GM, Dekker R. An ICF-based education programme in amputation rehabilitation for medical residents in the Netherlands. *Prosthetics and Orthotics International* 2011;35(3):318-322. doi: 10.1177/0309364611412822.
- Gutenbrunner C, Schiller J, Schwarze M, Fischer V, Paulmann V, Haller H, Kuther G. Hannover model for the implementation of physical and rehabilitation medicine teaching in undergraduate medical training. *Journal of Rehabilitation Medicine* 2010;42:206-213. DOI: 10.2340/16501977-0513
- Hollonweger J. MHADIE's matrix to analyse the functioning of education systems. *Disability and Rehabilitation* 2010;32(S1):S116-S124. doi: 10.3109/09638288.2010.520809
- Hollonweger J. Developing applications of the ICF in education systems: addressing issues of knowledge creation, management and transfer. *Disability Rehabilitation* 2013 Jun;35(13):1087-91. doi: 10.3109/09638288.2012.740135.
- Howard D, Nieuwenhuijsen ER, Saleeby P. Health promotion and education: Application of the ICF in the US and Canada using an ecological perspective. *Disability and Rehabilitation* 2008;30(12-13):942-954. doi: 10.1080/09638280701800483.
- Jones LE. Introducing the ICF: the development of an online resource to support learning, teaching and curriculum design. *Physiotherapy* 2011 Mar;97(1):55-8. doi: 10.1016/j.physio.2010.10.001
- Küçükdeveci AA, Tennant A, Grimby G, Franchignoni F. Strategies for assessment and outcome measurement in physical and rehabilitation medicine: an educational review. *Journal of Rehabilitation Medicine* 2011 Jul;43(8):661-72. doi: 10.2340/16501977-0844.
- Maxwell G, Alves I, Granlund M. Participation and environmental aspects in education and the ICF and the ICF-CY: findings from a systematic literature review. *Developmental Neurorehabilitation* 2012;15(1):63-78. doi: 10.3109/17518423.2011.633108.
- Moretti M, Alves I, Maxwell G. A systematic literature review of the situation of the International Classification of Functioning, Disability, and Health and the International Classification of Functioning, Disability, and Health-Children and Youth version in education: a useful tool or a flight of fancy? *American Journal of Physical Medicine Rehabilitation* 2012 Feb;91(13 Suppl 1):103-17. doi: 10.1097/PHM.0b013e31823d53b2.
- Peterson DB, Kosciulek JF. Introduction to the Special Issue of Rehabilitation Education: The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):75-80.
- Peterson DB, Threats TT. Ethical and clinical implications of the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) in rehabilitation education. *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):129-37.
- Peterson DB, Rosenthal DA. The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF): A Primer for Rehabilitation Educators. *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):81-94.

- Peterson DB, Rosenthal DA. The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) as an Allegory for History and Systems in Rehabilitation Education. *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):95-104.
- Pettersson I, Pettersson V, Frisk M. ICF from an occupational therapy perspective in adult care: an integrative literature review. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy* 2012 May;19(3):260-73. doi: 10.3109/11038128.2011.557087.
- Reed GM, Dilfer K, Bufka LF, Scherer MJ, Kotzé P, Tshivhase M, Stark SL. Three model curricula for teaching clinicians to use the ICF. *Disability Rehabilitation* 2008;30(12-13):927-41. doi: 10.1080/09638280701800301.
- Sabariego C, Barrera A.E, Neubert S, Stier-Jarmer M, Bostan C, Cieza A. Evaluation of an ICF-based patient education programme for stroke patients: A randomized, single-blinded, controlled, multicentre trial of the effects on self-efficacy, life satisfaction and functioning. *British Journal of Health Psychology* 2013;18:707-728. doi: 10.1111/bjhp.12013.
- Saleeby PW. Applications of a capability approach to disability and the international classification of functioning, disability and health [ICF] in social work practice. *Journal of Social Work in Disability & Rehabilitation* 2007;6:217-232. dx.doi.org/10.1300/J198v06n01_12
- Sanches-Ferreira M, Simeonsson RJ, Silveira-Maia M, Alves S, Tavares A, Pinheiro S. Portugal's special education law: implementing the International Classification of Functioning, Disability and Health in policy and practice. *Disability & Rehabilitation* 2013;35(10):868-873. dx.doi.org/10.3109/09638288.2012.708816
- Shaw L, Mackinnon J. Instructional Methods and Techniques. A Multidimensional View of Health. *Education for Health* 2004;17(2):213-222.
- Skarakis-Doyle E, Doyle PC. The ICF as a framework for interdisciplinary doctoral education in rehabilitation: Implications for speech-language pathology. *Journal of Interprofessional Care* 2008;10:1-2:83-91. dx.doi.org/10.1080/14417040701771622
- Smart J. The Promise of the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). *Rehabilitation Education* 2005;19(2-3):191-199.
- Stier-Jarmer M, Cieza A, Borchers M, Stucki G. How to Apply the ICF and ICF Core Sets for Low Back Pain. *Clinical Journal Pain* 2009;25(1):29-38. doi: 10.1097/AJP.0b013e31817bcc78.
- Tempest S, McIntyre A. Using the ICF to clarify team roles and demonstrate clinical reasoning in stroke rehabilitation. *Disability and Rehabilitation* May 2006;28(10):663-667. doi: 10.1080/09638280500276992